

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm|| Maii Et Ivnii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258 - 10263

VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77393)

dat, simulatque ad sancti viri memoriam accessit, vel absens oblationem vocat, sine dubio consolatione afficitur ob merita illius, quam in vera fide & spe sibi praestari potuit.

VITA S. IOANNIS DAMASCENI, PER

IOANNEM PATRIARCHAM HIEROSOLYMITANUM,

Iacobo Billio Prunæo, S. Michaelis in Eremita Abbate

doctissimo, interprete. Nos verò, ut permultas alias,

Lectori gratificaturi, eam in capita

distinximus.

ST hoc in hominum more atque instituto positum, ut ijs, qui diuinam imaginem ab omni labe ac macula puram tenuerunt, atque in prima integritate & elegantia conseruauerunt, aut etiam oblitteratam eam vel sordibus contaminatam renouarunt, honoris causa diuinis ipsorum formas & effigies conficiant. Quin ij quoque, qui liberalioris erga eos uenerationis specimen exhibent, pro diuitiarum suarum amplitudine luculentiores etiam ac splendidiores materias adhibent; ijsque formas ipsorum insculpunt: quod uidelicet hac ratione maiore erga sanctos viros honore defungi sese existiment. Cum itaque in eorum formis exprimendis ita magnificos ac splendidos se praebeant, committendum ne est, ut in rerum ab ijs gestarum commemoratione contempnas atque ornatu & elegantia vacuas orationes relinquamus? Minimè sanè. Nam rusticioribus quidem danda est uenia, si quemadmodum possunt, orationes rudi atque inelaborato stylo prosequuntur, cum eorum, qui Deo placuerunt, res gestas exponunt. At qui eloquentiae operam nauant, ijs ignosci minimè debet, si Sanctorum uitas neglexerint, easque tumultuaria duntaxat opera conscripserint: praesertim si uirorum eorum uitam literis complectantur, qui per omnem uitae cursum literis inuigilarunt, atque doctrinae adiumento tum mentem ab inscitia & obliuione, tum animam ab omni turbulento motu repurgarunt, quique huic terrae ambitui ornamentum attulerunt, ac mentem omnem per libros à se elaboratos illustrarunt, non externae duntaxat sapientiae gratia pollutentes, uerum etiam paracliti lumen copiosè atque affluenter emittentes.

Quorum in numero, & quidem inter primos censendus est magnus ille ac celebris Ioannes, qui à Damasco patria sua cognomentum traxit. Hic enim non exiguum ecclesiastici firmamentum sidus exiit, uerum maximum & splendidissimum, non in haereticis solum ubique diffuse tenebris lucens, sed etiam omnem pestiferam doctrinam noctem sermonum suorum claritate discutiens. Nam nox quidem passim toto orbe fusa erat, praeclearas uenerandarum Imaginum formas obscurans: ac profunda quaedam caligo grassabatur. Atque is, qui eam diffundebat & afferebat, non plebeius quispiam homo erat, ut etiam in aliqua duntaxat orbis parte malum disterneret: uerum in manu, ut ita loquar, orbis terrarum fines tenebat, ut qui scilicet Romani imperij sceptro potiretur. Quo etiam efficiebatur, ut magno animi ardore quoquo uersum ferretur, atque ingenti impetu uenerandas Imagines deleret, eosque à quibus illae colerentur, partim (ut erat non modò nomine, sed etiam animo ac sententia leo) deuoraret, leonis nimirum ritu rapiens & rugiens: partim rugitu suo aliò atque aliò dispergeret, ac subterraneis recessibus sese occultare cogeret: mallentque permulti cum leonibus potius & draconibus habitare, quam cum ipso atque ipsius asseclis comorari. Alij autem metu perterriti, ad longinquas orbis partes contendebant (Leo enim rugiet, & quis non timebit?) atque ab ipso sperinde atque à colubri facie profugiebant. At uir iste nomen à gratia consecutus, ac spirituali gratia perfusus, iracundia aduersus solū serpentem feruens (nimirum ut iracundia zeli ac uirtutis nomen obtineret) non è Thracia, quam tum incolebat, ad Sarmatas, ut salutis suae consulere, cucurrit, neque ex Byzantina urbe ad Herculeas columnas fuga se contulit, nec rursus è templis ob Leonis huius rugitum

tum in solitudinem concessit: verum Damasci prius, deinde in Palaestina degens, atque in solitario loco religiosæ vitæ institutum colens, aduersus Leonem fortissimè dimicabat. Quauis enim ingenti locorum interuallo fortissimus hic meus athleta ab illo distitisset, libris tamen paracleti igne fabricatis, ac vitali vnda obduratis, tanquam triplici lancea ipsum traiecit. Verum hæc suo loco *superius* oratio nostra declarabit.

Cap. 3.

S. Ioannis
patria.
Act. 9.

Acquimne igitur fuerit tanti viri vitam crassè ac rusticè conditam, linguaque tantum & literis Arabicis comprehensam, contemptim relinquere: Minimè profectò. Quocircà exponendum est, è qua quamque nobili radice viridissima hæc planta prodierit, ac quænam patria eum edidisse gloriatur. Damascus autem hæc est. Vt enim ipsa de Paulo gloriatur, quòd videlicet primò calipetam illum, cum impietatem abiecerit, atque ex Christi inimico Christi amicus effectus fuisset, conspexerit: ad eundem modum ob hunc quoque virum honestè atque grauiter gloriatur, quòd scilicet non aliunde venerit, aut ex alia quadam religione ad rectam migrauerit: verum eum ab ipsamet radice protulerit, magisque etiam in pietate, quam in corpora substantia ei obstetricis operam nauauerit, doctrinaque eum aluerit. Proinde, inquam, ob germen suum magnificè sese effert & exultat, maioremque hinc voluptatem capit, quam ex reliquis omnibus ornamentis, quæ ipsi ad splendorem gloriamque suppetunt, siue anni partium temperiem dixeris, siue aquarum dulcium ac limpidarum profuua, quibus multis alluitur. Nec verò optimorum fructuum copia hanc urbem vsque adeò effert & attollit, vt quòd ex ea pulchra hæc & nobilis arbor prodierit, quæ secus decursus aquarum enutrita est, ac tempestiuos fructus edidit. Cuius fructus apud nos perpetuò recentes quodammodò sunt, ac tum aspectu pulchri, tum gustu suaues, ac denique eiusmodi, vt eos à quibus attinguntur ac degustantur, non modò voluptate afficiant, verum etiam edentem faginant & augeant, atque in virum spiritu perfectum euehant, numerisque omnibus absoluant. Ad hunc scilicet modum Damascena ciuitas ob hunc suum factum in maiore gloria est, quam ob alia bona & oblectamenta, quorum copia abundat. Hæc igitur ciuitas est, quæ virum hunc tulit.

Damasci
encomium.
Psal. 1.Cap. 4.
Damasceni
parentes.

Maiores autem ille pios viros habuit, quique soli pietatis florem atque cognitionis Christi odorem, inter medias spinas conferuarunt. Nam hi soli Christianum nomen, perinde atque præclaram quandam, nec ab vllò extorquendam hæreditatem ita retinuerunt, vt ex quo tempore Agarenivrbem imperio suo ac ditioni subiecerunt, orthodoxam doctrinam nullo modo labefactarint. Quo etiam factum est, vt insignes eos ac celebres inter medias impiorum cæterus virtus reddiderit, vtpotè quam hostes quoque ipsi venerationi habeant. Vel potiùs, quemadmodum Deus Daniele apud Assyrios ob eam, cuius specimen ediderat, pietatem, atque item Iosephum in Aegypto gloria affecit (Horum enim vtrunque, tamesi alioqui captiuum, procuratorem ac moderatorem & dominum inter exteros & hostes fecit): eundem in modum hic quoque Ioannis maiores publicorum negotiorum administratores inter ipsos Saracenos constituit, atque hic etiam pij viri captiui ijs, à quibus in captiuitatem redacti fuerant, imperarunt. O ingentia Dei miracula, o insignia prodigia. Nihil virtute sublimius est, nihil pietate præstantius & excelcius. Vt enim signum in monte, vel, si rectius loquendum est, vt lucerna in nocte, & vt semen in Israël, ac denique vt scintilla in cinere: sic Ioannis maiores Damasci relictis sunt, vt præclaram hanc faciem proferrent: ea autem omnibus terrarum finibus lucem afferret. Huiusmodi videlicet ei, quem laudandum suscepimus, maiores extiterunt.

Virtutis
præstantia

Cap. 5.

Pater autem, vt ex hac bona radice ortus, pietate cæterisque virtutibus parentes suos superare contendens, maiorem quoque Dei amorem præ se tulit. Consentaneum enim erat, vt viro tam claro, quique ad summam vsque virtutis arcem peruenturus erat, progenitores quoque suos splendore anteiret: vt quemadmodum ex continuato quodam progressu, recta quadam & composita ratione in altum ascensus contingeret: aded vt res magni atque insignis huius viri diuina prouidentia ita gubernari viderentur, quemadmodum in Ioanne quoque Baptista contigit. Nam quoniam futurum erat, vt superioribus omnibus prophetis clarior eluceret, atque mysterium omni sacerdotio maius, hoc est, Domini mei baptismum operaretur, idcirco diuina prouidentia res ita comparata est, vt non è plebeis

plebeis infimæque conditionis parentibus, sed ex sacerdotali tribu prodiret, atque à propheta gigneretur. Eodem modo hic quoque diuinitus ita prouisum est, ut Ioanni pater existeret vir cum primis pius, atque humanitate præditus. Nam cum tum ob eximiam virtutem, tum ob reliquum vitæ splendorem amplissimasque opes, quibus præditus erat, publicorum negotiorum cura & administratio per omnem regionem ei demandata fuisset, ipse non in comessationes ac perpotationes & superuacaneas impensas diuitijs abutebatur, verum quicquid tam in auro, quam in alijs mobilibus materijs facultatum habebat, id totum Christianis captiuis redimendis impendebat. Reliqua autem immobilia bona (multa autem in Iudæa & Palæstina habebat) redemptis Christianis, qui in illis locis degere animum induxerant, ad refocillationem, vitæque, quantum satis erat, subsidium impertiebat: alijs autem libero lumine ac pede quò vellent sese conferre permittebat. Tanta scilicet virtute atque humanitate vir ille pollebat. Nam cum multa haberet, perinde erat, ac si nihil haberet, ut qui noctu atque interdiu facultates suas Deo effunderet.

Luc. 1.

Patri Damasceni pia liberalitas.

Hæc non dicam hospitalitate, ut Abraham, sed humanitate præditus cum esset, præmij loco admirandum partum accipit, si non ex promissione, at certe ex diuina prænotione ac præfinitione. Prænouit siquidem Deus, qualis Ioannes futurus esset, eumque ex hoc viro procreandum esse præfinit: quò videlicet pro ea humanitate, quam

Cap. 6.

in eos, qui libertatem cum horrida captiuitate commutarent, exercere consueverat, hoc præmij referret. Igitur ei præclarus hic filius nascitur: eumque tenero adhuc corpufculo per spiritualis matris regenerationem lucis filium efficit, rem videlicet faciens tum temporis haud admodum facilem, quamque inter medias illas gentes mul-

Damasceni ortus ac baptisimus.

ti vix auderent. Deinde in eam de puero curam incubuit, nõ ut ille defultorios equos regere ac moderari, hastam commode vibrare, aut arcu sagittam exactè emittere, aut cum feris pugnare, ac naturalem mansuetudinem in belluinam crudelitatem in-

Educatio & institutio.

mutare disceret: quemadmodum videlicet multis hinc euenire solet, quòd iracundia subinde perturbentur, & furiosum atque immanem quendam in modum subsulent. Ac propterea alius quispiam Chiron in montibus educatus, ceruorumque medulla discipulum alens, à Ioannis patre haudquaquam quærebat: verum eiusmodi quidam vir inuestigabatur, qui omni eruditionis genere excultus esset, atque ex animi corde bonum verbum eruçaret: quò nimirum filium quoque suum huiusmodi cibis & epulis aleret. Quam quidem sacram cupiditatem Deus ipsi expleuit, inuentusque à quærente est is, quem quærebat. Hoc porro modo id quod quærebat in-

Agareni Damasceni crebro infestum mare habet.

uentum est. Damasceni barbari cum in mari excursionem facerent, (Nam id illis familiaris erat) multos interdum Christianos abripiebant, atque in mare cum nauibus descendentes quamplurimos in captiuitatem trahebant, abductosque in ciuitatem, partim venales proponebant, partim gladio trucidabant. Quorum in numero vir quidam fuit monasticum habitum gerens, ex Italia ortus, venusta facie, venustiori autem animo, Cosmas nomine. Atque in ipsius ore grauiras quædam elucebat, internum animi statum declarans. Ad cuius pedes sese abiciebant, qui ad necem trahebantur, ab eoque precibus contendebant, ut Deum sibi propitium redderet, scelerumque veniam ab ipsius humanitate impetraret. Barbari autem perspecta ea reuerentia, quam qui obtruncandi erant ei exhibebant, ex eo seiscitabantur, quam in mundo dignitate, & quonam inter Christianos splendore præditus esset. Respondens autem ille, ait: Nullam sacerdotij dignitatem gero, verum inutilis quispiam monachus sum, philosophia excultus non tantum nostrate ac Deo grata, sed ea etiam, quam externi sapientes condiderunt. Quibus verbis habitis, obortis lachrymis oculos impleuit.

Cap. 7.

Cum autem Ioannis pater haud procul staret, eumque lachrymis ita persusum cerneret, ad eum accessit, ut eius calamitati consolationem adhiberet: ad eumque his verbis vsus est: Quid tandem causæ est, homo Dei, quamobrem tu mundi iacturam deploras, cui iam pridem nuncium remisisti mortuusque es, ut ex habitu perspicio? Respondit monachus: Huius vitæ iacturam haudquaquam deploro: nam ego, ut abs te dictum est, mundo mortuus sum. Hoc autem me discruciat, quòd omnem humanam doctrinam consecutus sum. orbem enim illum disciplinarum tanquam fundamentum ieci, Rhetorica linguam expoliui, Dialecticis methodis ac demonstrationibus eruditus sum, moralem philosophiam, quam Stagiritis & Aristopis filius tradiderunt, colui, naturalium rerum contemplatione, quantum homini satis est, operam dedi, Arithmetice rationes perdidici,

Cosmas monachus capitiuus, id est, que eruditissimus.

perdidici, Geometriam ad summum vsque teneo, Musicæ concentus & proportiones consecutus sum. Nec verò celestium corporum motum ac siderum conuersionem prætermisi: vt ex rerum conditarum magnitudine ac pulchritudine, pro ratione meæ harum rerum cognitionis, ad conditoris cõtemplationem peruenirem. Nam qui certiorum rerum conditarum cognitionem percepit, certius quoque cum, à quo illæ conditæ sunt, cognoscit, maioreq; ipsius admiratione afficitur. Post ac tẽ ad Theologiam, tam à Græcis traditæ, quàm à Theologis nostris rectissimè explanatæ mysteria transij. His igitur impletus, vtilitatẽ eam, quæ hinc percipitur, nemini adhuc impertui, nec per philosophiam filium parenti similẽ procreaui. Nam quemadmodum multi, quò genus suum propagare queant, naturales filios serere cupiunt: sic qui philosophiæ operam dederunt, per philosophiam & eruditionem filios gignere concupiscunt, vt aureum philosophiæ genus in mundo perpetuò conseruetur. Huius porrò admirandi partus authores immortalem gloriam adipiscuntur. Ac præterea hoc bonitatis proprium est, bona ea quibus abundat, alijs etiam impertire. Nam qui non ita animo cõparatus, nec ea voluntate præditus est, haudquaquã in bono est, verum in vitio hæret, vt potè superbia & inuidencia plenus: quibus fit, vt bonum quod Dei beneficio consecutus est, cum alijs cõmunicare minimè in animũ inducat. Ea; de causâ id quod habere videtur, ipsi eripitur: quemadmodum seruo illi contigit, qui acceptũ talentum nummularijs minimè commisit. Ego autem bonam partem elegi, atque in primis vellem mihi liceret doctrinam eam, quæ mihi suppetit, alijs elargiri. Quoniam autem id quod cupiebam, (hoc est, vt in fidelium illorum seruatorum, qui accepta talenta alijs cõmodando ea conduplicarunt, numerum referret) minimè consecutus sum, nec per philosophiã filium vllum in lucem edidi, verum haud secus ac quispiam liberis carens ac miser, vt cernis, è vita exeo, idcirco lachrymis opprimor, grauique mœstitia obruor.

Cap. 8. Hanc orationẽ cum audisset is, qui huiusmodi thesauri desiderio flagrabat, respondit: Missos fac hos luctus, vir beate, animumque tuũ leua. Fortasse enim petitiones cordis tui dabit tibi Dominus. Hoc sermone habito, Ioannis pater quãmaxima celeritate potuit, ad Saracenorum principem cucurrit, ipsiusque pedibus aduolutus, probũ illum & ornatum virum Cosmam ab eo postulauit, neq; eo quod postulabat excidit, verum munus ingentis sanè pretij accepit: eumque in aedes suas abductum consolabatur, ac diuturnis arumnis consecutũ reficiebat & recreabat: posteaq; hæc verba adiunxit: Non iam liber duntaxat es, verum etiam domus meæ socium, atque æquẽ, ac me, dominum te constituo, meæque & lætitiæ omnis & afflictionis consortem. Vnum autè hoc abs te peto, nempe vt naturalem hunc filium meum Ioannẽ, atq; item hunc alterũ, cui idem ac tibi nomen est, quemq; ex vrbe Hierosolymitana ortum, ac tenera adhuc ætate parentibus orbatũ, in spiritualẽ filium adoptaui, omni tam externa, quàm ea, qua per spiritus sancti gratiam ij, qui digni sunt, imbuuntur eruditione ac philosophia, cuius scientiam tenes, per diligenter erudias. Philosophus autè hac oratione audita, equo statim fractis vinculis per campũ currenti, aut ceruo cuiusdam siti laboranti, atq; ad aquarum fontes missõ similis erat. Diceret eum instar Midæ cuiusdam in magnos auri thesauros incidisse. Hac erga istud negotiũ animi alacritate præditus, adolentes suscipit, ipsiq; magister designatur. Ac Ioãnes quidẽ naturæ præstantia, & animi studio atq; industria, velut pennis quibusdam instructus, aquilæ in morem per cælum volitabat: Cosmas autem ipsius spiritualis frater & cõmilito, nõ absimilis erat naui passis velis per aquas alarum remigio currenti, secundo nimirum vento eam à puppi persflante. Ita tum ingenij celeritate, tum studij atq; industriæ contentione breuè ab ipsis collectum est, quicquid & in Grammatica, & in Dialectica, ijsque artibus, quæ demonstratione nituntur, maximè expetendum est. Per moralis autem philosophiæ disciplinam non modò id agebant, vt mentem exornarent, sed etiam vt animè perturbationes ac tumultus comprimerent. Atque item in naturalium rerum cõtemplatione immoram oculorum aciem aquilæ ritu defigebant. Quin arithmeticas proportiones non minori ingenij dexteritate coluerunt, quàm Pythagoras aut Diophantes. Geometriam ita perdidicerunt, vt noui quidam Euclidæ esse existimarentur, aut si qui alij ad ipsius similitudinem accedunt. In Musica tales extiterunt, quales ex diuinis carminibus & hymnis ab ipsis conditis eos fuisse, apud prudentes viros constat. De Astronomia denique, quantum ad interualla & figurarum compositiones, ac distantiarum proportiones attinet (etiã si alioquẽ pauca de ijs rebus, vt exiguam aliquam imperitis cognitionem afferret, tractauerit) cuiusmodi vir Ioannes fuerit, ex ipsius monumentis perspicere licet. Ita

Cognitio
creatarum
rerum quid
præster.

Natura bo-
ni.

Matth. 25.

Cap. 8.

Cosmas mo-
nachus feli-
ber, & præfi-
citur Dama-
sceno & al-
teri præce-
ptor.

Adolentes
isti magnos
habent in stu-
dijs progres-
sus.

ect. Talis autem prorsus Cosmas etiam erat. Verum de ipsius laudibus orationem ad alios remitto. Mihi enim nunc id duntaxat propositum est, ut Ioanis laudes illustrem.

Huius porro tum diuinarum rerum scientiam, tum dogmatum sinceritatem quis ex Elementario, vel ut rectius loquar, in dogmatibus perfectissimo atque absolutissimo ipsius libro non agnoscat & admiretur? Quem quidem si quis omnis recte doctrine legem, ac Mosaicis tabulas appellauerit, à vero minimè aberrarit. Quamquam illud minime ignoro, me huiusce libri laudem non hoc loco texere debuisse: verum hæc ea de causa commemoravi, ut quam doctrina eruditus sit demonstrarem, quoniamque pacto omne disciplinarum genus accuratissime perfectissimeque sit persecutus. Quodque admiratione dignum est, scientia ipsius animum minimè inflauit: quin potius quemadmodum feraces arbores exuberanti fructuum copia degrauiata, in terram propendent: eodem etiam modo insignis ille Ioannes, cum ipsi literarum atque doctrinae fructus amplificaretur, deorsum propendebat, non ille quidem in terram, sed in profundissimum philosophiæ pelagus intuens. Etenim cum quadam animi in mundum propensione, non secus atque cum nauigio aliquo, adhuc ipse innatabat. Cupiebat autem hanc mundi nauem abijcere, corporeque affectionis vestes omnino exuere, sicque nuda mente in pelagus se conijcere, atque usque in fundum ipsum penetrare, ut ingentis precij margaritum illic reconditum inueniret. Hac igitur cupiditate flagrans, atque huc spectans, ad inum usque gurgitem se demittebat, nec eruditionis nomine tumorè vilius contrahebat, verum per arcanæ sapientiæ amorem, sese deprimebat. Ad hunc itaque modum spiritualis ipsius animæ lampas mundano oleo referta erat: quò nimirum sapientiæ quoque ab omni materia remotè lumen carlitus in hanc lampadem delapsus, ipsam accenderet, eaque ratione ipse clarus ac flammæus efficeretur.

Postea autem ipsius magister à discipulo, ut credibile est, in hunc amorem inductus, ad pueri patrem accedit, atque: En quod cupiebas, plenè consecutus es. Pueri enim eruditione me antecellit. Neque enim satis ipsis fuit magistrum suum æquasse: verum ingenij magnitudine improbisque laboribus, atque etiam fortasse Deo sapientiæ donum ipsis adaugente, ad philosophiæ fastigium altius quam ego euecti sunt. Quocirca cum nulli iam ipsis deinceps vsui esse queam, superest ut mihi pro eo, atque cupiditati tuæ satisfeci, mercedem persoluas, hoc est, ut per te mihi in monachorum cœnobium abire, atque illic supremam sapientiam scire inuestigare liceat. Nam philosophia ea, cui prius operam dedi, ad illam me transmittit, satiusque ac præstantius est me duplici bono locupletari, atque ad priorem sapientiam eam etiam, quæ ab omni materia purissima est, omnemque cogitationem superat, quamque nuda mens atque à corpore prorsus abstracta discere potest, adiungere. Hanc philosophi orationem molestè quidem tulit Ioannis pater: ceterum eum retinere minimè poterat, ne alioqui malam pro eo atque filium erudierat, mercedem ipsi pendere videretur. Itaque amplissimo viatico instructum, in pace dimisit. Ille autem ad Lauram, quæ in sancti Sabæ solitudine sita est, profectus, illicque ad extremum usque diem commoratus, ad ipsammet sapientiam, hoc est, ad Deum migravit. Simul etiam è viuis excessit Ioannis pater. At vero Saracenorum princeps Ioannem accersens, eum primarij consiliarij dignitate coronauit. Recusabat autem ille, ut cuius cupiditas aliò tenderat. Verum ita tandem coactus est, ut tam repugnare non posset. Itaque in maiore, quam ipsius pater, dignitatis gradu constitutus est.

Tum autem Leo Isauricus Romanum imperium gubernabat, qui aduersus venerandas Imagines, ac rectè de religione sentientem Ecclesiæ cœtum, erat tanquam leorapiens & rugiens. Nam & illas belluinæ insaniæ igne comburebat, & earum adoratores rapiebat ac debebat, tyrannicæque impietatis dentibus miserum in modum laniabat. Quæ postquam ad Ioannis aures peruenierunt, Eliæ zelum atque cognominis sui Baptistæ reprehendendi libertatè imitatur, eum videlicet etiam ante vñctionè inuisibiliter vngente spiritu. Ac verbum Dei, velut spiritus gladium incidendi facultate præditum, ad ferinæ illius mentis dogma tanquam caput amputandū obijcit. Ad orthodoxos itaque, quibus notus erat, pro venerandarum Imaginū honore libellos epistolares mittebat, quibus illud eruditissime demonstrabat, diuinarum Imaginum adorationem necessariam esse: ipsosque hortabatur, ut alijs eadem cōmemorarent, suasque epistolas omnibus ostenderent. Atque omni ratione ac studio nouus ille veritatis pugil in id incumbere, ut epistolæ suæ velut per orbem quandam è piorum manibus

Cap. 9.

*Addenda
particula ne
gatiua ouk,
in Græco.Damasceni
humilitas.

Cap. 10.

*Externa phi
losophia ad
diuinā nos
transmittit.Cap. 11.
Leonis Ico
nomachij
furor.*Damasceni
pro Imaginibus.

ad 119.

ad priorū manus transirent, sicque recta doctrina confirmaretur. Ac Pauli instar omnē contentionem adhibebat, vt si non pedibus, certè per epistolas terram vniuersam veritatis prædicatione in orbem complecteretur. Quod vbi ab Imperatore Leone comperitum est, accersitis nonnullis, qui eadem cum ipso de religione sentiebāt (Siquidem indignissimè ferebat impietatem suam Ioannis epistolis traduci, aperteque peruulgari) negotium ipsis dedit, vt imposta sibi pietatis larua, omni studio atque conatu id agerent, vt per colloquij speciem epistolam quandam Ioannis manu scriptam fiant.

Cap. 12.

Fraus hæretica impij Leonis.

Quamobrem vitij propugnatores nullum, vt dici solet, funē mouēte, fraudemque tegere, atque id quod ipsis imperatum fuerat, inuestigare destiterūt, quoad inuentam epistolam Imperatori tradidissent. Ille autem accitis quibusdam notarijs suis, epistolarum Ioannis exemplar ad imitandum ipsis proposuit, in hoc nimirum, vt & scripturæ notas, & ipsius sententias ac verba exprimerent. Cùm igitur multos, qui ad eam rem ipsi operam nauarent, inuenisset, tum denique iussit, vt epistolam tanquam ex Ioannis persona ad ipsum impium Imperatorem scriptam exararet, cuius hæc sententia esset, Salue Imperator. Maiestati tuæ hoc nomine gratulor, quod eandem nobiscum fidem tenes: tuæque imperatoris præcellentis cultum ac venerationē quam debeo tribuo. Eaque de causa illud tibi significo, urbem hanc nostram negligētè omninò custodiri, atque Agarenorum præsidium, quod hic est, exiguum & infirmum esse. Quare per Deum te obtestor, vt huius ciuitatis miseratione afficiaris: atque ingenti & strenua manu præter omnem expectationem missa, quæ aliò sese proficisci simulet, urbem sine vllò labore obtinebis. Ad id enim ipse quoque non mediocrem opem tibi afferam, quandoquidem & vrbs & regio vniuersa, in mea penè potestate est. Hac epistola conscripta, ex eadem animi peruersitate ipsius ille alterā ad Damascenorum Saracenorum principem epistolam conficit hoc exemplo: Nihil sanè pace beatius atque amicitia fortunatius esse censeo. Ac præterea pacis fœdera seruare, laudabile ac Deo gratū est. Proinde nihil antiquius duco, quàm amicitia fœdus, quod tecum sanxi, firmum atque inuolatum conseruare: quanquam ad illud clam infringendum ac versutè violandum, à Christiano quodam, qui sub tua ditione atque imperio est, cæbris ipsius literis incitor: quibus illud certò confirmat, se mihi ad urbem tuam in meam potestatem redigendam ingentem operam allaturum esse, si ingentem exercitum eò misero. Vnde etiam vnā ex ipsis ad me missis epistolis ad te remisi, vt ijs quæ ad te scribo, fidem conciliem, atque intelligas, quàm in tuendis amicitijs veræ ac synceræ fidei sim: simul etiam eius, qui ad me hæc scribere ausus est, improbitatem ac fraudem perspectam habeas.

Calumnia in Ioannē.

Cap. 13.

Dextra manus Ioanni amputatur à tyranno.

Ambas itaque has literas ille vt nomine Leo, ita serpentina versutia præditus, per quendam ex suis ad Barbarum misit. Ille autem his acceptis, Ioannē accersit, ac fraudulentam illam epistolam ipsi ostendit. Qua perlecta, Ioannes literarum quidem formas suis similes esse confessus est: se autem ea quæ ipsis continerentur, prorsus ignorare, nec vnquam sibi huiusmodi quicquam in mentem venisse. Nec verò cum epistolam eam legisset, eum fugit, quoniam dolo quibusque insidijs hæc aduersum se comparata essent. Verum ille Christi inimicus princeps ad ea, quæ à Ioanne dicebantur, perinde erat atque asinus lyram audiens, velut est in proverbio: atque à bonis quidem & cum veritate coniunctis verbis obmutuit, at non ita obtulit, quin iniquum facinus imperaret. Nam nulla mora interposita, dextram Ioanni manum amputari iubet. Cùmque ille ab eo precibus peteret, vt purgandi sui causa, atque vt impij Imperatoris in se furorem exponeret, breue quoddam temporis spatium sibi concederetur, à Barbaro tamen, vt cui furor mentem omninò ademisset, id impetrare non potuit. Itaque dextra ea, quæ scriptis suis virtutem orthodoxis in Deo fecerat, excisa est: Dextra, inquam, ea excisa est, quæ homines Domini odio percitos refutabat: atque pro atramento, quod cum Imaginum adorationem literis mandaret, prius tingi solebat, suo cruore perfunditur. Deinde excisa hæc manus à Domino, vt sic loquar, in foro suspensa est. Cùm autem aduersperasset, ac Ioannes tyranni indignationem sedatam atque compressam esse conijceret, legationem ad eum misit, supplex rogans & obsecrans, atque huiusmodi verbis vtens: Dolor mihi ingrauescit, meque intolerandum quendam in modum excruciat: neque acerbitalis aculeo leuari possum, quandiu præcisa mihi manus in aère pendet. Hanc igitur, quæso, mihi donari iubeas, vt ea humo condita, doloris acrimonia relaxetur. His precibus statim cessit tyrannus, redditaque est iusto viro manus.

Qua

Qua accepta, ille in oratorium, quod domi habebat, ingreditur, pronoque omni-
 nõ corpore ante diuinam Imaginem, quæ Dei genitricis effigiem gerebat, prouolutus,
 excisamque manum pristinae suæ commissuræ admouens, intimo pectore ingemiscit,
 ac cum lachrymis exclamans, illam ad misericordiam propensissimam hunc in mo-
 dum obsecrare coepit: **Domina & castissima mater, quæ Deum meum peperisti: di-**
 uinarum Imaginum causa dextra mihi manus amputata est. neque enim te fugit, quid
 Leontem in furore coniecerit. **Quare quam celerrimè accurre, ac manui meæ medi-**
 cinam adhibe. Dextera excelsi, quæ ex te incarnata est, per tuam intercessionem vir-
 tutes multas efficit. Tuo itaque rogatu meam quoque dexteram obsecro sanet: vt
 tuas, quemadmodum concesseris, filijque ex te incarnati laudes modulato concen-
 tu, ô Dei genitrix, literis consignet, atque orthodoxo cultui adiumento sit. Potes
 enim quicquid lubet, vt Dei mater. Hæc Ioannes cum lachrymis dicens, obdormi-
 uit: atque in somnis sanctæ Dei genitricis Imaginem videt placidis & lætis oculis ipsum
 intuentem, ac dicentem: Ecce sanitati restituta est manus. Iam ergo sine vlla cunctati-
 one, quemadmodum nunc pollicitus es, eam scribæ velociter scribentis calamum ef-
 ficet. Experrectus igitur ille qui sanatus fuerat, cum excisam manum contemplaretur,
 eamque sanatam conspexisset, spiritu exultauit in Deo salutari suo atque ipsius ma-
 tre, quoniam fecit ipsi magna qui potens est: pedibusque stans, manus in altum extul-
 lit, carmenque quod temporari maximè cõueniret cecinit, totaque nocte vnâ cum vni-
 uersa familia lætabatur, ad grati animi significationem, canticum nouum Deo can-
 tans, ac dicens: Dextera tua, Domine, magnificata est in fortitudine, dextera tua ma-
 num meam amputatam sanauit, ac per eam hostes, qui venerandam tuam ac genitricis
 tuæ Imaginem honore minimè prosequuntur, conscinder: atque in multitudine glo-
 riæ tuæ aduersarios, Imaginum infractores, per manum meam confringet. Erat itaque
 illi nox ea dies, & non nox: ac lumen, & non tenebræ (Libet enim hoc loco Prophætæ
 uocem cum aliqua immutatione vsurpare) Erat illic vox epulantium, & sonus exulta-
 tionis, in iusti viri tabernaculo.

Cap. 14.

Inuocat
matrem Dei
Damasce-
nus.S. Maria re-
stituit ei ma-
num.

Exod. 15.

Zach. 14.

Hæc porro non occultè ac silentio peragebantur: verum admirandus ille sonus atque
 cõcinna illa iubilatio ad vicinos, & eos, qui in orbem habitabant, sese diffunde-
 bat. Ex quo factum est, vt confestim quidam ex Christi inimicis Saracenis principem suum adi-
 rent, Ioanni dextram minimè abscessam esse affirmantes, verum alij cuiquam, seruo pu-
 ra, aut alioqui ipsi ministranti, qui beneuolentia erga eum ductus, seipsum domini lo-
 co huic supplicio exposuisset: eos autem, quibus huiusmodi exectio imperata fuisset,
 pecunia corruptos pœnam in alium transtulisse. En enim, inquebat, Ioannes domi
 desides canit ac perinde oblectatur, ac si nuptiale festum celebraret, epithalamiumque
 aliquem cantum ederet. Immo & eiusmodi lætitiæ ipsius exultatio superat. Hoc nun-
 cio allato, statim Ioannes accersitur, ac eum venisset, exectam dextram ostendere iu-
 betur. Qua demonstrata, certo Dei matris consilio ac prouidentia, linea quædam in
 ea elucebat, verissimam excisionem esse ostendens. Tum igitur ex eo Barbarus quæ-
 siuit, quisnam medicus ipsum in sanitate asseruisset, ac quænam medicamentum imposu-
 isset. Ille autem clara & ingenti voce miraculum prædicat: Dominus meus, inquit, omni-
 potens medicus, cuius vis ac potentia orationem pari pede comitatur, in sanitate me
 vindicauit. Ad hæc Barbarus: Quantum coniectura assequor, ô homo, id quod passus
 es, infons passus es: ac velim illud nobis ignoscas, quod præcipiti atque inconsiderata
 sententia supplicium tibi intulimus. Tu verò pristinum munus ministrabis, princi-
 pemque inter cõsiliarios nostros locum obtinebis. Neque enim posthac nisi de tuo con-
 silio ac sententia quicquam facturi sumus. Ille autem humi prostratus adorauit, pro-
 nusque, iacens eum per diu rogauit, vt id sibi remitteret, aliamque viam multo iucundi-
 orem & optabiliorem ingredi permitteret, eiusque qui ait, Ego sum via, vestigijs hære-
 re. At Barbarus hanc ei potestatem minimè faciebat: eratque, cernere tanquam gladi-
 atores quosdam, Barbarum & virum iustum inter se pugnantes. Ille enim multis muni-
 di vinculis Ioannem coercere contendebat: hic contra magnam vim ac summum stu-
 dium adhibebat, vt ea perumperet, atque angelicis penis in sublime volaret. Ingensque
 tum stadium apertum erat, certaminis arbitro Christo præidente, spectatoribusque
 angelis. Quin illud quoque, fortasse, nec id immeritò, dixerit quispiam, quod improbi
 spiritus à sinistro latere animum Barbaro addebant, atque ad illiciendum Ioannis
 animum eum acuebant.

Cap. 15.

Nota mira-
culum.Restituitur
ei à Barba-
ro pristina
dignitas.

Ioan. 14.

At verò luculento tandem cum præconio vincit gladiator meus, omnesque aduer-
 sarij

L

sarij

farij illecebras tanquam paruulorum sagittas ducit, victorq̄ue discedit, illustri vitā caput redimitus: domumq̄ læto atque hilari vultu ingreditur, qui prius mœstus ac tristis excesserat. Cumq̄ue duę ipsi Dominicę sententię propositę essent, altera quę hoc statueret, vt facultates suas venderet, ac pauperibus distribueret: altera, vt domos & agros aliq̄ue omnia Domini causā relinqueret, ita se comparauit, vt nec in priori temporis aliquid sibi terendum putaret, ne fortasse ea res ipsi morā afferret nec item in secūda, ne si facultates suas temerē relinqueret, inter eos q̄ui sanguine ipsi cōiuncti erant, lites atque conflictationes orirentur, alijs nimirum aliud quoddā hereditatis capessendę ius proferentibus. Verum inter vtrunq̄, graditur, atq̄, cōfestim bonis suis in pauperes, captiuos seruos suos, quos etiam libertate donauerat, & cognatos distribuit, atque diuinis templis cōsecratis, quę admodum ex matris suę vtero nudus exiuerat, sic etiam, necessarijs indumentis exceptis, nudus ē mundo excessit. Ac Hierosolymam profectus, cum in his venerandis locis adorationis munere, vt par erat, perfundus fuisset, tanquam ceruus diuina siti flagrans, in solitudinem contendit, atque ad diuini viri Sabę Lauram se confert, comitem ac socium non itineris duntaxat, sed instituti etiam Cosmam habens, qui eandem cum ipso educationem ac disciplinā habuerat. Diceret eos sacrum quoddam par esse, ac sub Christi iugū currere, vt illud ceruicibus suis tollerent. Ioannes itaque, de quo nobis oratio instituta est, diuisum illud monasterium ingressus, ad pastoris pedes se abijcit, maiorem in modū eum obsecrās, vt se in ouilū earū, quę illic versabantur, numerū adscriberet, perditū sese appellās, atq̄, ē solitarijs mōtib; ad pastorē Christū cōuersum. Qua quidē re ouilis prefectus magnā animo voluptatem cepit, eumq̄, huiusce animi inductionis nomine beatū predicaui.

Cap. 17. Cumq̄ue ipsi propter vitę splendorē doctrinęq̄, præstatiā faciendū visum esset, vt nouitiū illū vni ē magnis senibus traderet, cuius ductu ac magisterio per Dei viā sine vllō errore incederet, eum quem inter monachos omni virtutū genere maximē insignem existimabat, primū accersit, eiq̄ue Ioannē cōmittere conatur. Ille autem id recusauit, regendo tanto viro, tantaq̄, eruditionis gloria prædito imparem se esse, affirmans. Hoc igitur sene prætermisso, antistes alterū ad se vocat. Qui cum etiā iisdē, quibus prior, verbis vteretur, tertius postea introducit, ac post hunc alij itē haud pauci: cōperuntq̄, omnes ad vnū Ioānis instituēdi curā deprecari, atq̄, à se reicere. Post multos autē senex alius admittitur, moribus quidē simplex, at doctrina minimē parua. Qui cum prompto animo promptū Ioannē suscepisset, in cellā suā vnā cum eo abscedit: ac præclarū istud fundamentū primō ipsi subijcit, nempe, Ne quid suo arbitratu faceret: Vt Deo sudores atq̄, acerrimas preces & labores tanquam sacrificiū quoddā offerret: Vt lachrymas ex oculis emitteret, siquidem repurgandę pristinę vitę cupiditate teneretur. Nam hoc apud Deū sacrificiū purum censei, atq̄, omne aliud thymiamatis genus precio antecellere. Atq̄, hoc quidem primum in his rebus, quę corporis opera perficiuntur. Quantum autem ad animū attinebat, hanc legem ei indixit, ne quā mundanam speciem depingeret: Ne rerū minimē cōuenientium formas in ea effingeret, verum mentē ab omni inani tumore integram conseruaret: Ne rursus doctrinę amplitudine gloriaretur, atq̄, in his quę perceperat, totū se percepisse arbitraretur: Ne visionum aliquarū atq̄, absconditarū reuelationū desiderio flagraret: Ne in animū vnquam induceret sibi ipsi confidere, aut in ea opinione versari, vt se eruditionem omni errore ac lapsū periculo vacuam tenere existimaret, quoadusq̄, ex corporis vinculis eximeretur: verum cogitationes suas timidas, atque animaduersiones suas lubricas esse agnosceret: idq̄ue contenderet, vt mentem suam minimē spargi ac dissipari sineret, verum eam summa cura ac diligentia colligeret, vt hac ratione tum ipsius mens à Deo illuminaretur, tum anima purgaretur, tum corpus ab omni labe purificaretur, ac deniq̄, corpus vnā cum anima menti adiungeretur, triplexq̄ue ista res ob cōiunctionem cum simplicissima Trinitate, simplex efficeretur, reddereturq̄ue homo nō iam carnalis, nec animalis, sed omni ex parte spiritalis, translatis nimirum per animi inductionem duobus illis prioribus in tertium ac primum. Ad hunc igitur modum cum pater filio, ac magister discipulo leges præscripsisset, hæc etiam verba ipsi adiunxit: Ne ad quenquam epistolam miseris. Ne quid omninō externę disciplinę loquaris. Silentium prudenter cole. neque enim te fugit, hoc non philotophorū duntaxat nostrorum præceptum esse. Nam etiam Samius ille Pythagoras discipulis suis, qui philosophię mysterijs ab ipso imbuebantur, multorum annorum silentium indicabat. Neque existimes bonum esse, bona in tempestiuē proloqui. Ad hoc enim te inducat

Matth. 19.
Luc. 18.

Distribuit
& elargitur
facultates
suas.

Fit mona-
chus.

Cap. 17.

Quas leges
Damasцени
præceptor
in monaste-
rio ei præ-
scripsit.

Sap. 9.

Mentis dif-
tractio vi-
tanda.

Cultus silē-
tij.

ducat Dauid, his verbis vtens: Silui à bonis. Quidnam autem hinc ipsi contigerit, ex
eo audi: Concaluit, inquit, cor meum intra me, diuini videlicet amoris igne: atque
in animi meditatione ignis ille in Prophetæ pectore excitatus est.

Hæc Ioanni sex præscribebat. Qua quidem in re haudquaquam in aquis scribebat: Cap. 18.
nec super petras, sed in terram bonam seminabat. Diurno itaque temporis spatio
Ioannes per omne tentationis & experimēti genus à sene instituebatur, atq; in omni-
bus rebus certam obedientiam præ se ferebat. Non oblectabatur ille in ijs, quæ ipsi
imperabantur. In lingua murmur non erat, nec vlla in corde disceptatio, internè ca-
explorans, quæ magister præscriberet. Verùm hoc vnum in media mente, non secus
atque in tabulis penitus exsculptum & incisum habebat, nempe vt in omni negotio &
edicto sine murmuratione, velut Paulus præcipit, ac disceptatione quod imperatum
esset, faceret. Nam alioqui quidnam ad eum, qui boni aliquid, quodcumq; tandem id
fuerit, efficit, vtilitatis redire queat, si vel in ipsius labijs murmur infideat, vel improba
cogitatio serpentis instar in pectore deliteat? Ecquando vterius prouehetur? Id ni-
mirum causa est, quam obrem multi frustra laborent, nec ad ea, quæ à fronte sunt,
progrediantur. Deinceps autem vt senex pugilem suum maioribus obedientiæ
ceraminibus assuefaceret, quid comminiscitur? Per multis sportis, quas pro opere ha-
bebant, in vnum collectis, hoc prætextu vitur, Ioannem sic alloquens: Audiui, fili,
sportas Damasci carius, quam in Palæstinæ partibus vendi. Multis porrò, vt nôsti, re-
bus indigemus. His itaque acceptis, illuc quam celerrimè poteris proficiscere, neq; vel
obolo quidem minoris eas vende, quam tibi impero. Pretium porrò duplo, quam par
erat, maius ipsi constituebatur. Huic imperio minimè aduersatus est, nec imperantis ser-
monem sibi discutendum & explorandum putauit ille ad mortem vsq; obediens: ve-
rùm obedientia tanquam alis quibusdam instructus, huiusmodi fasces in humeros
tollit, ac Damascum petit. Mirè cum
exercet ma-
gister eius. Qua in vrbe qui prius insignis & clarus erat, laceris vesti-
bus indutus, ac squallens & sordidus forum peragrabat, vt sportas suas venderet. Cùm
igitur nimium eas estimaret, risum suū excitabat, omniumque probris atque contume-
lijs exagitabatur. Vnus autem ex ijs, qui ipsi cùm in vrbe clarus & ornatus esset, mini-
strabat, ante ipsum stans, ipsiusque faciem in animum iniiciens, quisnam esset qui tum
ita humilis & abiectus ac pannosus esset, agnouit: pectoreque grauissimo dolore fra-
cto, ad eum tanquam ignotum accedit, sportasque emit, persoluto eo omni pretio,
quod ab illo postulatum erat. Quo quidem accepto, generosus ille vir ad eum, à quo
missus fuerat, se refert, ac victoris cuiusdam instar, humi prostrato aduersario, hoc est,
inanis gloriæ ac superbiæ parente, reuertitur.

Enimvero Ioanni monachus quidam vicinus erat, qui terrestrem peregrinationē Cap. 19.
cum cælesti domicilio commutârât, atque ad Deum concesserat. Carnalem autem
fatrem ille habebat, qui quidem huiusmodi calamitate profligatus, fraternam mor-
tem impatientissimo animo ferebat. Ioannes igitur eum consolabatur, varijsque ser-
monibus vt poterat à mœre reuocabat. Is autem qui in luctu versabatur, ab eo pe-
tere ac summis precibus contendere cœpit, vt leuandi luctus ac recreandi animi cau-
sa cælestem quoddam sibi conderet. Cùm autem Ioannes senis mādaturum pertimesce-
ret, nec ipsius petitioni obsequeretur, is qui ab eo id petebat, precibus haudquaquam
abstinebat, atq; his verbis utebatur: **Quin** tu dolentis animæ misericordia permoue-
ris, exiguumque; pharmacum, quo dolor propulsetur, ipsi adhibes? Si corporeus medi-
cus esses, ac me corporis dolor transfixum teneret, nec tu pro viribus tuis medica-
mētum mihi admoueres, atque ego grauiter vexarer, ac fortè etiam morerer, an non
huiusce contemptiois atque incuriæ pœnas Deo penderes? Cùm igitur nunc graui-
ore morbo laborantem despicias, quid afferre potes, quin grauiore pœnas sis datu-
rus? Quod si senis præceptū extimescis, hoc scito me rem istam ita arcanam habiturū,
vt à nullo exaudiatur. Hac oratione permotus Ioannes, modulatum cælestem cælestem
qui mortem obierat ipsi conficit, quod etiam ad hunc vsque diem omnium cantu ce-
lebratur, nimirum illud quod incipit, Vanitas omnia humana. Aberat autem tunc
temporis à cella Ioannis præceptor: ipse autem intra cellam prædictum cælestem
cinnè cantillabat. Senex itaque cùm foris adhuc esset, modulatum illum sonum au-
dit, atque cum ingenti iracundia ad Ioannem ait: Siccine veterum tuarum pollicita-
tionum obliuione captus es, ac pro eo atque in luctu & mœstitia versari debebas, dif-
fusius gaudio sedes, deliciasque ex cantu captas? Cùmque ille seni causam exposuif-
set, eiusque à quo sibi vis illata fuerat, luctum excusandi sui causa obtendisset, hu-
mi que

miq̄ue prostratus veniam postulare: senex ramen lapidis aut etiam incudis in modum stabat, ipsius precibus nullo modo cedens, eumq̄ue statim è cella eiecit.

Cap. 20.

Admirandus autem ille vir primorum parentum inobedientiam, ob quaſi è paradiso exturbati fuerant, in memoriam statim reuocauit, nec quid faceret aut quò se verteret habebat: grauioriq̄ue luctu, quàm is qui fratrem amiſerat, premebatur, secū videlicet hæc dicens: Ille quidem fratrem amiſit, ego autem per inobedientiam animam meam perdi. Tandem autem ad alios senes, quos reliquis virtute superiores esse nòrat, accedit, deprecatoresq̄ue ad inflectendum senis illius animum adhibet, eumq̄ue rogandum & obsecrandum, vt se facilem ac placidam Ioanni præberet, ipsiq̄ue admissam culpam condonaret. Abierunt igitur illi, eumq̄ue obsecrârunt. At ille nihilo magis eorum precibus quàm statua mouebatur, nec ingressum in cellam discipulo concedebat. Cumq̄ue quispiam ex illis monachis dixisset, Licet tibi mandatum aliud ei, qui peccauit, dare, nec eum à tuo contubernio remouere: tum ille qui rogabatur, his verbis vsus est: Hoc mandatum Ioanni, siquidem

Duram ei pro inobedientia multam senex irrogat.

inobedientia veniam sibi dari cupit, constituo, vt Lauræ ambitum peragret, ac supapte manu monasticarum cellarum sordes atque excrementa purget. Hæc vt illi audierunt, ex huiusmodi sermone pudore suffusi ac tristes recesserunt, senis illius rigiditatem ac duritiam ad stuporem vsque mirantes. Quibus cum Ioannes occurrisset, ac pro suo more ante eos se incuruasset, quaenam patris de se sententia esset ex ipsis sciscitabatur. Illi autem tantam senis acerbiteriam esse respondebant, vt ea ipsis stuporem commoueret, seque ne ipsius sententiam exponerent, pudore quodam prohiberi. Illi autem etiam atque etiam ab his petebat, vt eam aperirent. Cuius precibus commoti, turpem illam repurgationem commemorant. Qua audita, præter omnem eorum expectationem maximoperè delectatus est, sibiq̄ue hoc factu facile ac perquam iucundum esse asseruit. Confestim itaque conquisitis instrumentis ad repurgandas fæces accommodatis, ijsq̄ue in manus assumptis, ad illius cellam, qui seni vicinus erat, accedit, eamq̄ue ingressus, manus eas, quas prius multis suauibus vnguētis perfuderat, contaminare cœpit, dextramq̄ue illam à Deo curatam (ò singularem viri humilitatem) cœno ac stercore conspergit. At senex comperta Ioannis ingenti obsequendi promptitudine, magnaq̄ue illius ac minime fictæ humilitatis profunditate, vel vt rectius loquar, altitudine, accurrens ipsum amplexus est, atq; de ipsius collo pendens, manusq̄ue & oculos atque humeros exosculans, ait: O quantum beatæ obedientia pugilem in Christo genui. Ioannes autem ex senis verbis maiori rubore afficiebatur, pronusq̄ue cadebat, pauimentumq̄ue non secus ac si ad Dei pedes se abijceret, lachrymis rigabat. Non enim paternis sermonibus inflabatur, nec ad senis encomia intumescēbat: verum amplius deprimebatur, ipsiusq̄ue animus quammaximè conterebatur. Ad hunc enim modum prudentes atque cordati viri, cum laudibus efferuntur, sese deprimunt ac dolore franguntur, sicq̄ue ad Deum asurgunt. Post hæc pater filium erigit, arreptaq̄ue ipsius manu, in cellam suam lætus ingreditur. Diceres profecto si Ioannem vidisses, eum tunc in paradysum, qui in Edem situs erat, velut postliminio reduci, eumq̄ue cum veterem Adamum per inobedientiam prius expressisset, nouum Christum rursus in seipso per summam illam obedientiam referre.

Eximia humilitas & obedientia eius.

Viri cordati moleſtè ferunt sese laudari.

Cap. 21.

Non multum tempus intercessit, cum seni in somnis illa omnium laude celebratissima & purissima Virgo apparet, atq̄ue ad eum: Ecquid fontem eum obstruxisti, qui tam suauem, tamq̄ue limpidū ac copiosum & nectareum laticem profundere potest? aquam refectiois animarum? aquam ea, quæ nouo atque inusitato modo in deserto è petra fluxit, præstantiorem? aquam, cuius bibendæ desiderio Dauid affectus est? aquam, quam Christus Samaritanæ pollicitus est? Fontem fluere sine. Fluet enim vberimè, atque vniuersum terrarum orbem peragrabit, hæresumq̄ue maria operiet, eaq̄ue in admirandam dulcedinem conuertet. Sistentes ad aquam summa contentione veniant, & qui puræ vitæ argento carent, vitiosis affectionibus suis venditis, omnem tum in dogmatibus, tum in operibus sincerâ puritatem à Ioanne mercētur. Hic prophetica citharam ac Dauidicū illud psalteriū accipiet, atq; cantica noua cantabit, cantica Domino Deo: ac Moſis canticū musicis suis modis & Mariæ tripudium superabit: atq; inutiles Orphei cantus præ spirituali ac cælesti cantu mera fabulæ esse comperientur. Hic Cherubicos hymnos canet atque imitabitur, omnesq; ecclesias, hoc est, filias Hierusalem adolescentulas tympanistras efficiet, canticum nouum, quo

Exod. 17.
Num. 20.
2. Reg. 23.
Ioan. 4.

Psal. 39.

Exod. 15.

Psal. 67.

Chri-

Christi mors & resurrectio annuntietur, Deo cantantes. Hic fidei dogmata recte tradet, omnisque hæresis peruersitatem & obliquitatē infamia sempiterna notabit. Cor eius bona verba eructabit, regisq; admiranda opera proloquetur. Manè itaque is, qui hoc arcanū acceperat, Ioannem accersit, ad eumq; his verbis vitur: O fili obedientiæ Christi, os tuū aperi, vt spiritū attrahas. Immo vt rectius loquar, quod iam pectore accepisti, per os eructa. Os enim tuum loquetur sapientiam, quoniam ingentē prudentiæ meditationem corde percepisti. Aperi os tuum, non in parabolis, sed in veris sermonibus: non in ænigmatibus, sed in dogmatibus. Loquere ad cor Hierusalem Deum cernentis, hoc est, pacatæ ipsius Ecclesiæ, non temerè atque in aërem fluentes sermones, verum quos spiritus in tuo corde perscripsit. Ascende in montem Sina, hoc est, visionum ac reuelationum Dei: ac pro eo, quod vsque ad ingentis humilitatis abyssum te deiecisti, nunc vicissim in Ecclesiæ montem ascende ac prædica, faustum vrbi Hierusalem nuntium afferens. In fortitudine exalta vocem tuam. Gloriosa enim mihi de te à Dei genitrice dicta sunt. Mihi autem illud ignoscas velim, quod pro mea rusticitate tibi impedimento fuerim.

Ab eo itaque tempore Ioannes diuinos cantus auspicatus, dulcissima ea carmina cecinit, quæ Ecclesiæ lætitiæ perfuderunt, eamq; locum tabernaculi Dei reddiderunt, in qua purus sonus latantium auditur. Nec verò hæc tantum edidit, verum etiã Oraciones in lætiora festa emisit, ac librum sacrū, atque vt ita loquar, diuinitus exsculptam tabulam excudit, quæ quidem omnibus tam doctis quàm indoctis nō mediocrē consolationem affert. Ac præterea in Theologiã, aliorumq; veræ fidei dogmatū, compendiosaq; rerum earum, quæ vel intellectu vel sensibus percipiuntur, contemplationis ac scientiæ mysteria Isagogen velut ianuam quandam edidit. Quam quidem ego cælum appellare minimè dubitem, vt potè quæ rectis & naturalibus & à scriptura petitis, ac cum summa doctrina coniunctis argumentis, non secus ac sideribus eluceat. Et quidem is, qui in hoc cælum oculos minimè conijcit, nec ipsius pulchritudinē pro delicijs habet, eoque lumine quod hinc manat perfuitur, aut cæcus est, aut tenebris circumfusus: miserumq; eum dixerim, qui ad diuinū hunc splendorem cæcutit. Ad hæc autem amplissimos libros de diuinarum ac venerandarum Imaginum adoratione contexit. Quod enim diuinæ Imaginis pulchritudinem in seipso iam inde ab initio præstantius impresserat, eò quoque sublimius ac splendidius de venerandarū Imaginum honore conscripsit. Ad huiusmodi porrò labores hortatorem & extimulatorem Cosmam habebat, quem etiam in spiritu diuino fratrem habuerat, quiq; ipsi & literarum & educationis ac religiōis exercitationis socius extitit. Qui etiam ipse spiritualibus condendorum carminum laboribus Ioannem scitè & eruditè imitatus est, atque concinnos cantus in cithara & voce psalmi Ecclesiæ cecinit: vt qui corpus suum per vitiosarum affectionum oppressionem tympani instar exhibuisset, seque totum velut nouum quoddam decachordum psalterium reddidisset, quinque nimirum corporis sensibus, totidemq; animi facultatibus singulari arte ac sapientia contentis.

Enimverò Cosmas quidem à Hierosolymitano Patriarcha Maiumæ episcopus creatur, non vltro ac spontè, sed vi adactus atque obtemperans. Qui cum gregem suum præclare, atque vt Deo gratum erat rexisset, in senectute bona vita functus, ad patres suos abscessit, vel potius ad Deum excessit. Ioannem autem idem ecclesiæ Hierosolymitanæ gubernator diuinitus accersitum, vt in cathedra seniorum Deum laudaret, presbyterum ordinauit. At ille ad diuini viri Sabæ Laurā rursus reuersus, ac domunculam tanquam nidulum quendam sublimè volans aquila ingressus, illud *Salomonis præceptum, quod duplici honore presbyteros affici iubet, haudquaquam in mentem suam iniecit: sed velut hoc dictum commutans, illud secum versabat, presbyteris duplici humilitati studendum esse: presbyteros religiōis vitæ exercitationem duplò quàm prius maiorem sibi vendicare: presbyteros duplicia certamina perferre, nō modo aduersus corporis vitia, sed etiam aduersus turbulentos & occultos animi motus: qui quidem monachos, nisi vigilantem animum præbeant, persæpè fugiunt, sic nempe, vt internus eorum homo contaminetur, nec tamen id persentiscant. Quo quidem in genere sunt dolus, liuor, falsā de se opinio, occulta arrogantia, inanis gloriæ studium in humilitatis habitu, alienarum rerum curiosā perscrutatio, ad quam plurima linguæ vitia referuntur: animi distractio & euagatio, morum vafrietas, factus ob corporis afflictionem, continentia cum delicijs coniuncta, propriæ voluntatis amplexus, præ-

Cap. 22.

Ioannis Damasceni scripta.

Libri eius amplissimi pro sacris Imaginibus.

Cap. 23.

Cosmas inuirus sit Maiumæ antistes.

Damascenus inicitur sacerdotio.

1. Tim. 5.

posterus nullius momenti opum amor, amictus à constitutis legibus alienus, ex quo quispiam hoc contrahit, vt à reliquis fratribus distideat, atque occulta superbia illecebra oriatur. Hæc Ioannes radicatus ex animo suo euellere contendens, labores laboribus, ac præsertim spiritualibus cumulabat: menteque omni ex parte contracta, libros eos, quos prius elaborauerat, in vnum collecto expendebat, summa cura & diligentia tum verba, tum sententias, tum numeros, tum constructionem exornans, expoliens, emendans, atque vbi pulchritudo flosculis redundabat ac modum excedebat, eam per temperantiam ad grauitatem reducens: quò nimirum ipsius sermones nec ostentationis, nec vitij aliquid secum traherent. Sanè quisquis in huiusmodi ipsius lucubrationes cum iudicio incubuerit, speculationum altitudinem ac dictionis elegantiam cum grauitate coniunctam facile perspiciet.

Cap. 24.

Luc. 19.

31. 10

48. 10. 101

Stephanum

juniorè in-

telligit, cui-

us vità po-

nemus 28.

Nouemb.

Cap. 25.

Abit è vita

Damasce-

nus.

Psal. 44.

Author in-

uocat Da-

mascenum.

ni amio

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

48. 10. 101

Iam verò ipsius pro pietate zelum quis non ex ipsius monumentis contemplantur, quoniamque pacto sapientie diuitias cunctis distribuerit? Ex quo doctrina tantum, quod acceperat, non dicam in duplum, sed in decuplum amplificauit. Numerum enim augere supersedeo, ne euangelicos terminos excedere videar. Neque enim honestum est, temerè aliquid atque immodicè proloqui. Ipsum autem eò etiam diuinus zelus impulit, vt supra leges diuinas pugnans, è Damasco prius, ac postea è Palæstina eos, qui diuinas Imagines in vrbe Constantinopolitana euertebant, contumelijsque afficiebant, impeteret. Quo quidem nomine ille quoque magnæ vrbs alumnus, qui idem cum primo martyre nomen habebat, faxisque, vt ille pro Christo, sic pro ipsius Imagine obrutus in cælum ascendit, sermonum Ioannis dimicationumque, aduersus impios mentionem facit, diuinum virum ac diuinitus afflatum eum appellans. Quauis autem sacerdotij oleo delibutus non fuerit, tamen nisi veritatem inficiari velis, cum martyrij quoque corona cinctum esse perspicies. Nam ob pietatis zelum calumnia ea pio viro conflata est, ex qua ei manus desecta est.

Cum igitur ad hunc modum vixisset, atque ita religiose vitæ curriculum confecisset, ac fidem seruasset, vel vt rectius loquar, eam & sermonibus propugnasset, & dogmatibus condecorasset, atque ad hoc vsque tempus per ea, quæ ab ipso elaborata sunt, confirmet, tueatur atque conseruet, ad Christum, cuius perpetuus amor eum tenuit, ascendit: ac nunc non iam in imagine ipsum cernit, nec in effigie adorat, verum reuelata facie eoràm obruetur, beatæ Trinitatis gloriâ perspicies. Ob hæc nimirum athletâ, monachum, Ecclesiæ ornamentum, veritatis ducem, certatorem, religiose vitæ cultorem, dogmatum peritum, insipientes sapientia instruentem, prophanorum institutorem, pro virum nostrarum modum à nobis laudari ac prædicari oportebat: non vt hac ratione vel tantillâ gloriâ ipsi compararemus, verum vt ipse vicissim pro nobis in cælis sit memor, celestique illa gloria etiamnum in terra agentes impleamur: illa, inquam, gloria, quâ Dauid regis filia, hoc est, regis animæ internè insidere testatur, his verbis vtens: Omnis gloria filia regis abintus. Mihi autem, o beatissime vir, ignosce, meoque nomine seruentissime ac firmissime Deum ora & obsecra, quod præclaram hanc velut collectâ, quam alius vt potuit rudius aliquantò atque incultius fecerat, ego qui eodem tecum nomine appellor, lingua & literis Arabicis conscriptâ nactus, tui amore ac desiderio impulsus, quam accuratissime à me fieri potuit, per tuas visitationes, aut si ita loquendum est, per tua mandata in hunc sermonem conuertit. Ac me, adhuc licet in corpore degam, Trinitatis adoratorè materiæ expertem ac spirituales effice, totum à corpore excedentem, totum per contemplationem hinc peregrinatem, totum per diuini amoris ardorem holocausti instar consecratum: vt turbidis animi motibus vacuus è carne excedens fidenti animo tecum Deo meo astem: Cui gloria in secula seculorum, Amen.

DE EODEM EX SVIDA.

IOANNES Damascenus, cognomento Mansur, vir fuit eloquentissimus, nec vllorum, qui ipsius tempestate doctrinæ laude claruerunt, secundus. Opera ipsius perquam multa, & in primis erudita, tum in diuinam scripturam Parallelorum collectanea, tum Musici canones, partim lambico carmine conditi, partim oratione soluta. Floruit autem vnà cum eo Cosmas Hierosolymitanus, vir elegantissimo ingenio, Musicamque spirans prorsus concinnam ac modularam. Certè Musici canones Ioannis & Cosmæ nullam adhuc comparisonem admiserunt, nec quandiu hic mundus durabit, admittent.

DE S. Flavia Domitilla videat infra Lector 12. Maij in Gestis Nerei & Achillei.

EPI.